

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe 1 lună . 2 "
 Anul de Duminică
 Pe un an 4 Cor. — Pen-
 tru România și America
 10 Cor.
 Anul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRATIJA
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se ina-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Ghilotina politică.

(*) Pe vremea terorismului revoluționarei mari din Franța argumentul de căpetenie era — ghilotina. Nu era vorba de a convinge, nici chiar de a învinge, ci simplu de a desființa pe adversarii politici.

La noi, în Ungaria, e pace desăvârșită. Cei dela putere cârmuiesc în dragă voie. Nici în sus nici în jos n'au adversari, cari să le pericliteze scaunul domniei.

Și cu toate acestea, o teroare politică mai înverșunată nu există nici chiar în statele autocrate din Azia. Cu atât mai puțin în vre-un stat parlamentar din Europa.

În timpul din urmă am avut, adesea, tristul prilej să dovedim cu prisosință acte de sălbatec terorism săvârșit de stăpânirea țării.

Culmea s'a ajuns prin darea în judecată a deputaților arădani însărcinați să organizeze partidul național român.

Azi pe când aceste șire vor ieși de sub tipar, de sigur că li-se va și ridica deputaților noștri dreptul de imunitate și e chestie numai de puțină vreme până să și fie pedepsiți.

Din minutul în care guvernul a început prigonirea acestor fruntași politici români, dându-i în seama poliției din Arad, nimeni nu s'a mai putut adevăra îndoii de soarta ce-i așteaptă: *ghilotina politică*. Nimeni nu se îndoiește anume, că dieta ungară îi va extrada pe deputații români, ori cât este de evident, că *ne găsim în fața unei prigoni politice*, iar nu în fața autorilor unei

transgresiuni menite a primejdui ordinea de stat, cum pretinde guvernul.

Dimpotrivă, toată lumea va afla oarecare consecvență în atitudinea guvernului. Într'adevăr, un regim care se sprijinește și se inspiră dela o majoritate dușmănoasă naționalităților, e firesc să profite de cel mai siluit pretext pentru a prigoni pe români. După ce pe Vaida l-au scos cu puterea din parlament, după ce comisia de imunitate n'a aflat nici un vinovat și nici i-s'a părut că prin acele acte brutale i-s'a adus știrbire parlamentarismului, după ce chiar acum în urmă, cu prilejul discuției asupra revizuirii regulamentului dietei prezidenții s'au purtat mizerabil față de naționalități, încât deputații noștri s'au simțit îndemnați să părăsească incinta camerei, e firesc ca ceata derbedeilor kossuthiști să aclame când luptători venerabili ca dr. N. Oncu și tovarășii săi mai tînari sunt porniți spre — temniță!

Avem doar a face cu teroriștii vieții noastre publice. Kossuthiștii au terorizat ultimele guverne liberale, au terorizat Viena, iar acum, că li-s'a dat puterea, ne teroriizează pe noi, naționalitățile. Teroarea este capitalul politic din care trăiesc! S'au aflat ministri chiar, cari în plină pedință a dietei ne-au declarat dușmani ai țării și ai ungerimei, să motiveze astfel aducerea unui întreg arsenal de mijloace teroriste împotriva reprezentanților autorizați ai naționalităților.

E firesc, să uzeze acum de aceste mijloace și chiar să — *abuzeze* de ele!

Comisia de imunitate are în privința asta doar un rol menit să arunce praf în ochii lumii culte. Se pretinde că această comisie

cercetează afacerile și își face raportul după o matură chibzuire și având în vedere principiile parlamentare, între cari de căpetenie este — *libertatea de acțiune politică a fiecărui deputat*.

Judecata comisiei în chestia ce ne preocupă este însă dovada cea mai strălucită, că avem a face numai cu o *pseudo* comisie de imunitate. În dos stă puterea guvernului! Iar acest guvern nu urmărește adevărul, habar nu are de legi nici slăbiciunea de a se rușina nu l'a cuprins nici odată, ci cu o stărință de fer urmărește *desființarea adversarilor săi politici*.

Și face aceasta nu de teama că opoziția naționalităților i-ar putea primejdui situația, căci ce pot face 25 naționaliști față de 400 șoviniști gata a vota contra noastră chiar ghilotina teroarei revoluționare franceze, — *ci vrea să îndabuse vocea dreptății*, vrea să împedice formarea oștirea naționalităților, care și-a înscris pe steag *cucerirea drepturilor poporului*, scuturarea jugului oligarh și introducerea în viața de stat a unui spirit modern!

Nu-i vine guvernului la souteală să fie în parlament deputați, cari să denunțe fără-delegile ce se săvârșesc în țara aceasta.

Iată de ce comisia de imunitate va da azi pe mâna poliției pe cei patru deputați naționaliști români.

Să se știe însă că întreg neamul românesc și toate naționalitățile consideră judecata comisiei de imunitate drept o insultă și protestează cu toată energia împotriva majorității, care consfințește prin votul său această ghilotină politică.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A „TRIBUNEI“.

Din literatura italiană.

De Matilde Serao.

O întâmplare.

II.

În noaptea aceea, cu toată curiozitatea ce prezintă faptele, nu fură nici insomni, nici pernele adate de lacrimi. Emma era convinsă că comedia ce jucau nu va schimba nimic din mersul lucrurilor pentru vitor și Guido, dinspre partea sa, avia aceeași părere; se cunoșteau prea bine și știau, că nimic nu-i mai putea reuni. Emma înțind în camera sa își închipui că este într'un hotel; Guido în camera sa, adormi curând, după ce citi două pagini din Spencer (nu vreau să vorbesc de rău pe marele filosof, dar eroul meu e în somn).

Ca să se ia, ei doi făcuseră o mulțime de comedii: Guido urmărise pe Emma dela Florența până la Neapol, petrecuse nopți înregi sub ferestrele ei; Emma îl scrisese scrisori lungi de câte opt pagini și toată noaptea sta în balcon. Tatăl ei, de voinic, de nevoite consimțise la mariaj, cum consimți toți fații din lume.

În fond, era un om bun și îi părea rău să se despartă de lica sa, totuși ca să nu se bolnăvească zise da. Cel doi însurățel, foarte fericiți se adorară timp de trei ani. Nu zic că între ei nu se iviră neînțelegeri, gelosii, mai ales din partea Emmel, dar se împăcau repede și viața li-se părea mai dulce.

Într'o zi, se întâmplă că Guido întâlni o vechie cunoștință: se priviră, își zimbră, un bilet, apoi o întâlnire. Guido se lăsă captivat mai mult prin slăbiciune decât prin pasiune. Cum de a aflat Emma? Printr'un servitor imprudent, printr'o amicică binevoitoare, prin o scrisoare răticată? Nu se știe, dar proba fusese fulgerătoare, și tot amorul ce simțise pentru bărbatul său se transformă într'un dispreț rece. Nu găsi nici o scuză pentru el, se simți rănită în afecțiunea sa, în orgoliul său de femeie fericită. Chemă pe bărbatul său, și cu un calm minunat, fără nici un tremur în voce îi anunță că se vor separa fără discuții, fără scene. El rămase înmărmurit; vroi să rîză, să glumească pentru a-și micșora greșala, dar nevasta îi vorbi așa de serios și de sever, că trebui să tacă. I-se părî ridicul să se mai justifice, acceptă toate condițiunile impuse de dânsa și o socoti ca o femeie mândră și lipsită de iubire. Căută să-și uite cu afacerile, cu politica, cu amorul, se prefăcu neglijent și sceptic dar în fon-

dui conștiinței sale își zicea că viața toată îi era rulinată.

Își revăzu nevasta de două sau trei ori: se salutară ca două persoane ce de-abea se cunosc și niciodată unul din ei nu a căutat să întâlnească pe celalalt. De altfel, dânsa ducea o viață foarte solitară, nu se ducea nici la teatru, nici la petreceri, pe când el se aruncă în viața sgomo-toasă. Într'un singur punct erau de acord: scriau tatălui ei ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat, repetând aceleași vorbe. Așa, Guido scria: »Emma este bine, cred că v'a scris. Salutări și sărutări din partea ei«. Emma scria: »Guido este bine, dar foarte ocupat așa că nu va putea să mă însoțească la băi«. Și astfel, toată fericirea domnului Giorgianni era legată de un fir de mătase.

După aceea hotărâtoare zi, revăzându-se astăzi, amândoi se simțeau foarte turburați. Emma, a trebuit să-și înfrângă orgoliul și să vie în casa bărbatului său. Pentru tata, pentru tata, repetă mereu ca să-și dea curaj, dar cecece o turbură mai mult era răceala politicoasă alui Guido. Convorbirea lor fusese politicoasă, fără nici o aluzie la trecut sau la viitor. Dar mâne, mâne ce va fi? Același lucru, puțină minclună, puțin spirit, vor însoți pe papă la gară, își vor face câte un salut, și se vor despărți. Despre împăcare nici gând: Guido nu ar fi zis pentru nimic în lume

Neumann M.

stabiliment de haine bărbătești, copii și fete.

furnisorul curții ces. reg. în Arad.

Mare asortiment în

haine gata de prima calitate.

Stabiliment deosebit pentru comande făcute după măsură.

Szterényi pentru vama independentă. Reuniunea regnicolară de industrie și-a ținut alaltăieri adunarea generală sub prezidiul lui *Matkovics Sándor*. În absența lui *Kossuth* a luat parte secretarul de stat *Szterényi*, care între altele a zis și următoarele:

Părerile asupra felului tranzacției pot fi diferite, dar toți trebuie să recunoască, că tranzacția e un fundament pe care putem clădi cu cea mai mare liniște. Azi dejă nimic nu mai poate împiedeca realizarea vămii independente.

Prin încheierea tranzacției s'a pus bază unei epoci pașnice de 10 ani și factorii economici trebuie în acest restimp să prepare terenul. Pe flamura acestei reuniuni e scrisă vama independentă.

E de prisos deci să se mai vorbească despre avantajile și detrimentele vămii independente. Apoi *Szterényi* a mai zis, că agitațiile socialiste primejdiesc dezvoltarea industriei. Chestia muncitorimii se va rezolvi prin aducerea unei legi speciale. Noua lege industrială va suprima abnormitățile organizației de până acum și nu va suferi ca muncitorii iubitori de ordine să fie împedecați în munca lor pe motiv că nu fac parte din organizația branșei respective.

Nouă ne pare caraghios, că un bărbat de stat, azi, când organizația muncitorimii, cea mai solidă în țară, e un factor de mare înrâurire în evoluția statului din viitorul apropiat, — vorbește cu atâta superficialitate în chestie și crede că prin fraze răsuflăte, ca cele de sus, se mai poate speria cineva.

Dela sinodul eparhial aradan.

Ședința II.

— Luni, la 3 ore d. a. —

Președinte: P. S. Sa Episcopul.

Se citește și se autentifică procesul verbal al ședinței anterioare.

Urmează la ordinea zilei interpelările.

Interpelează deputatul *Dr. Nestor Oprean* în chestia șicanelor, la cari sunt supuși credincioșii noștri dela cari se pretinde pe lângă sarcinile sale cu cari își susțin școala lor confesională să mai contribuie și la susținerea altor școli comunale.

Interpelează deputatul *Dr. George Popa*. Dl Popa desvoaltă următoarea interpelare:

P. S. Dle Episcop! Venerabile Sinod! Rog scusele Ven. Sinod că vin să usez pe câteva momente de paciința dv. Faptul, că o cer aceasta tocmai în prima ședință meritorică din aceasta sesiune îl motivez cu graba aceea nervoasă ce s'a manifestat la pertractarea agendelor în cele din urmă două sesiuni.

Și aceasta grabă, Ven. Sinod, e capabilă a întări în noi credința ca din o parte tot mai mult să tinde într'acolo, ca chestii importante și delicate să fie abstrase de sub deliberarea și competența Sinodului.

Și că aceasta credință nu e tocmai deșartă, dovadă că sinodul nostru în unele casuri de competență a fost pus în fața faptului împlinit, așa încât chiar critica a devenit așa zicând efemeră.

Conclusele sinodali nu se execută și aceasta neexecutare în cazul cel mai bun e motivată cu frasa stereotipă: nu sunt resurse.

Prea s'a incuibat la noi râvna după cele materiale pe lângă neglijarea celor culturale.

La periferii aceasta râvnă apoi să ivește în altă formă. Ca să altoiască în credincioși din frageda etate simțul de jertfă, un domn protopresbiter impune băieților de școală drept tacsă pentru mărturisire câte 4 fileri spre mai mare edificare a celor sfinte.

Peste administrația noastră bisericească sub titlul de pace și înțelegere s'a tras un vâl alb, care nu numai că tăinuște în afară nevoile interne, ceace nu ar fi nici un năcaz, dar pe cei mai mulți din noi îi face apatici pentru mersul cauzelor noastre bisericești, deși sub acel vâl se ascund multe năcazuri, neajunsuri, plângeri și neîndestuliri.

În jurisdicțiunea bisericească, ceace la unul să consideră de păcat, la altul se tolerează.

Se aduc decise cu ușurătate fără o deliberare circumspectă; ceace produce supărări juste.

Se decretează suspendări, cari nu să exe-

cută ci la opunere cât de mică să retrac-tează devalvându-se astfel autoritatea forurilor bisericești.

Legea să interpretează ad placitum.

Acei mari bărbați, cari ni-au câștigat autonomia au creat un zid puternic pentru apărarea și dezvoltarea vieții noastre bisericești, iar noi, noi epigonii cu o ușurință punibilă dărimăm zi de zi câte o peatră din acest zid, lăsând strungi dușmanilor pe cari să între cu ușurință în cetatea noastră cu scopuri inimice.

Ca un caz grav de violare a autonomiei noastre bisericești să prezintă cazul protopopului Măneguțiu.

În zilele din urmă s'a scris în ziare, că ministrul de instrucțiunea publică a anulat o sentință adusă în aceasta afacere prin consistoriul nostru din Arad și basat pe motivul că la aducerea sentinței au fost neglijate formele legale — a ordonat repunerea în oficiu și beneficiu a numitului.

Dacă acest motiv este adevărat iată, că noi înșine ne-am făcut complici ingerinței externe! Și pentru ce? Al cui hatâr s'a făcut prin o purcedere ilegală?

Declar din capul locului că eu nu mă identific cu chestia Măneguțiu. Nici că mă privește meritul afacerii. Mă interesează singur forma și dacă ridic cuvântul în aceasta afacere o fac pur și simplu din gelosia pentru respectul legilor și îngrijirea pentru susținerea neștirbită a cetății moștenite dela marele Andrei.

Un alt caz analog, unde formele legale iarăși par alterate și jignite este cazul disciplinar al învățătorului dela Șistaroveți, I. Barzu. În acest caz sentința de achitare de sub nr. 7673/904 a consistoriului dela Arad adusă în 20 Ianuarie 1905 a fost anulată din partea consistoriului mitropolitan la 23 Nov. 1906 deși consistoriul din Arad sub nr. 1686/905 decretase sentința s'a de ridicată la valoare și deși apelată formal și legal, aici la noi nu a intrat. Și ca vârf a

prima vorbă; Emma nu ar fi ertat sub nici un cuvânt.

Și astfel, fiecare avea sufletul liniștit.

III.

Isprăviseră masa. Domnul *Giorgianni* suridea mulțumit și cei doi actori se forșau a face asemenea. Dar tot ceace cu o seară mai înainte li-se păruse așa de ușor, acum le apărea foarte greu. Dimineața, tatăl li reunise într'o îmbrățișare, își ziceau tu, și pe nume și-și făceau o mulțime de atențiuni ca doi soți înamorați; dar pentru o vorbă, pentru o intonație de voce, pentru vre-un suvenir din trecut, *Guido* îngâlbenea, Emma se roșea și o jenă vizibilă domnea între ei. Pe scări, pe când *Giorgianni* se urcă, Emma aruncă o ochiadă bărbatului său, ca și cum ar fi vrut să-i zică

— Cum o s'o ducem până deseară?

Iar el o privi foarte expresiv:

— Cum o vrea Dumnezeu.

Dar în casă, lucrurile fură și mai grele de dus la căpătâiu. S'ar fi zis că *Giorgianni* într'adins făcea fel de fel de întrebări naive cari li turburau și mai mult.

— Ei da, zise tatăl punând pe masă ceașca de cafea, sunt foarte mulțumit de această jumătate de zi ce o petrec cu voi. Vezi tu, Emma, scrisorile nu pot să dea mulțumirea pe care o dau câteva ore lângă voi. Tu fata mea ești bine, ba chiar te-ai făcut mai frumoasă, mai elegantă. Nu este așa *Guido*?

— Tot așa îl spui și eu, răspunse el surzind.

— Ba chiar mi-o și scrii. Știi, Emma, că *Guido* în scrisorile sale nu mi vorbește decât de tine? S'ar zice că l-ai fermecat. Ce bărbat model!

— E drept — aprobă Emma.

Urmă un moment de tăcere, *Guido* privea cu atenție florile de pe fața de masă, de par'că volă să le numere. Dar bătrânul, în ziua aceea, vorbea prea mult:

— Tușa *Ellsabela* vă trimete salutări și vă iubește tot ca la început. Știi, Emma, că, tu erai favorita ei... Știi ce-mi zicea cu puțin înaintea plecării mele? >Cât aș fi de mulțumit dacă Emma ar avea un copil...<

Dar aci, *Giorgianni* băgă de seamă că a făcut o imprudență: văzu că fața Emmei se întunecă și că ginerele său își răsucea nervos mustața.

— *Rozalia*, vara ta — zise atunci pentru a schimba vorba — este bine, cu toate că a avut să sufere câțva timp.

— Oh, și de ce? Nu a luat pe *Pietro* al ei? Zise Emma cu un accent de ironie.

— Da, a luat pe *Pietro*, și se iubeau mult. Dar nu știu cum *Pietro* avu un capriciu pentru o doamnă napolitană...

— Zici capriciu, papă?

— Negreșit: fu un capriciu trecător, de ce ești pesimistă? Dar *Rozalia* avu o mulțime de neplăceri, plânse, se boci... ba chiar fugi din casă, ducându-se la mama sa.

— A făcut foarte bine.

— Ba a făcut foarte rău. O nevastă nu-și părăsește nici odată bărbatul. Dar eu, cu elocuența mea o făcu-i să-l lerte.

— Tu, papă?

— Negreșit, și de ce te miri? Câte odată bărbatul poate fi atras din drumul cel bun fără vola sa...

— Ce mai morală — zise Emma cu un accent tăietor.

— Tot așa credea și mama ta, copilă.

— Cum, chiar și... mama era de această părere? — zise *Guido* cu mult interes.

— Negreșit, negreșit. O, nevasta mea era plină de indulgență și bună, bună. Cine iubește cu adevărat, iartă mult.

Toți trei rămăseră pe gânduri; și *Giorgianni* pentru a rupe tăcerea, exclamă:

— E, copii, arătați-mi și mie casa voastră, cubul acesta de mătasă și de califea, pe care nu am avut ocazie să-l văd bine.

— Aidem, zise *Guido*, să începem cu salonul.

— Foarte frumos, foarte frumos, zise *Giorgianni* admirându-l; aici se pot face primiri mari; baluri faceți?

— Am făcut.

— Înțeleg! Acum politica și afacerile vă împiedecă de a vedeă prea multă lume, dar salonul este minunat. Cine a ales mobila, tu Emma?

— Nu, *Guido*.

— Te felicit. Ai avut gust bun, și poate de te-ai gândit, că nevasta ta, va sta mai ales în acest salon, va primi aci adoratorii săi cari vin să-i facă curte, ștregărții acesteia. Nu ești gelos *Guido*?

— Eu? Imi cunosc nevasta.

— Dar tu Emma?

— Cunosc prea bine pe *Guido*.

Cele două răspunsuri fură date foarte repede. *Giorgianni* eră mulțumit.

— Această cameră de dormit este splendidă;

a afacerii consistorului nostru primește dela Sibiu o strașnică apostrofă.

Al treilea caz ce m'a îndemnat ca să mi ridic cuvântul este afacerea dela Lipova. Anume Consistorul nostru dela Arad sub nr. 7803/907 a suspendat pe protopopul din Lipova la 28 Decembrie 1907, fără ca Consistorul plenar să fi deliberat până azi asupra denumirii administratorului, dupăcum cere aceasta concluzul congresului naț. bisericesc nr. 71 din 1903.

Peste tot finalizarea acestei penibile afaceri prea mult se trăgănează, deși în asemenea caz, nu numai interesul părților, ci în prima linie interesele mari bisericești cer cea mai posibilă urgență.

Dorind deci ca în toate aceste afaceri lumină să se facă, îmi iau voe a adresa P. S. Sale Domnului Episcop ca președintelui Consistorului din Arad următoarele interpelări:

1. Este adevărată știrea apărută în unele ziare că ministrul de culte, a anulat sentința de destituire adusă în afacerea protopresbiterului Măneaguțiu de către Consistorul nostru din Arad și a ordonat repunerea în oficiu și beneficiu a numitului?

și dacă da:

2. Este adevărat, că de prilej a ingerinței guvernului în mod așa exorbitant în chestie internă bisericească, a servit iregularitățile forului disciplinar, care a adus sentința cu desconsiderarea normelor stabilite în regulamentul pentru procedura judecătorească în cauze disciplinare?

și dacă da:

3. Cu ce să simte P. Sa îndemnat a justifica ca președinte al Consistorului în fața Sinodului abaterea dela prescripțiile legii într'un caz atât de delicat?

1. Are P. Sa cunoștință despre faptul că în cauza de disciplină a învățătorului I. Barzu din Șistaroveț, Consistorul nostru din Arad sub nr. 7673/904 a adus sentință de achitare, care sub nr. 1686/905 s'a decretat ca ridicată la valoare în 8/21 Febr. 1905 și cu toate acestea a fost luată sub re-

zuire prin Consist. mitropolitan la 23 Nov. 1906 sub nr. 481 M. și anulată, iar numitul inv. destituit din post?

2. Crede P. Sa Dl Episcop de îndreptățită apostrofarea din rescriptul Consist. mit. de dtul 23 Nov. 906 făcută în aceasta cauză la adresa Consistorului nostru, și subscrisă de I. P. Sa Dl Mitropolit, care apostrofare sună în modul următor: »Prin abateri dela lege niciodată nu se servește interesul cauzelor și nu se promovează normala dezvoltare a acelor. Prin astfel de proceduri dăm înșine armele în mâna acelor cari bucurosi pândesc orice moment spre a se ingera în treburile noastre bisericești și școlare?»

și dacă nu?

3. Ce pași a întreprins consistorul pentru respingerea acestei apostrofări și pentru dovedirea, că nu aici ci acolo s'au abatut dela lege?

1. Ține P. S. Sa de obligatoare pentru eparhia noastră normele măritului congres național-bisericesc și anume cele aduse sub Nr. prot. 71 din 1903 punct 13, unde să dispune, că denumirea administratorului protopopesic aparține competenței plenului Consistorului?

și dacă da:

2. Cum se explică faptul, că deși suspendarea protopresbiterului V. Hamsea din Lipova a urmat la 28 Decembrie 1907 sub Nr. 7803, — cu toate acestea chestia administratorului nici până azi nu a fost supusă deliberării Consistorului plenar?

3. Peste tot are P. S. Sa și veneratul Consistor intențiunea a finaliza odată conform legilor în vigoare penibilele afaceri dela Lipova?

Interpeleză deputatul Sever Bocu în afacerea volniciei săvârșite de organele politice în școala noastră confesională din Cuvin. Dl Bocu dezvoltă următoarea interpelare:

În 2 Maiu st. n. a. crt., venerabil sinod, după cum poate știți și D-voastră din jurnale, organele politice din Cuvin au pătruns cu jandarmi în școala noastră confesională

punându-i în vedere învățătorului nostru Dimitrie Popovici, care — în paranteze fie zis — este unul dintre cei mai harnici învățători ai noștri, că au ordin să-l scoată cu forța din școală și să-l oprească dela catedră.

Nu vreau să stăruiesc asupra primejdiei mari ce constituie cazul acesta neobișnuit de grav pentru constituția noastră bisericească, mă mulțumesc să-l denunț aici, înaintea sinodului, a forului nostru competent și să solicit deocamdată informații autentice dela on. prezidiu.

Drept aceia îmi iau voe, P. S. dl Episcop, a vă adresa următoarea interpelare:

Are P. S. Voastră cunoștință, că în 2 Maiu st. n. a. c. organele politice au pătruns în școala noastră confesională din Cuvin, scoțând cu forță brachială pe învățătorul Dimitrie Popovici din localitatea școlii noastre delăturându-l dela catedră.

Dacă da, întreb pe P. S. Sa, ce măsuri are de gând să ia față de acest act arbitrar care constituie o gravă știrbire a constituțiunii noastre bisericești?

Dacă nu, este dispus P. S. Sa să câștige de urgență informațiuni exacte în afacere, ca sinodul încă în decursul acestei sesiuni să fie în poziție a se pronunța în cauză?

P. S. Sa: Voi răspunde într'una din ședințe.

Urmează raportul comisiei epitropești. Raportor este dr. Sever Ispravnic, care face o referată lungă și amănunțită.

Se naște o discuție mai lungă la chestia restanțelor diferite cari sunt foarte multe, la parte la discuție deputații Iosif Gall, E. Ungurlanu, dr. George Adam.

Dl Sava Raicu arată că este imposibil să se facă regula în afacerile noastre epitropești pentru că personalul este insuficient la senatul acesta.

Dl Gall, nu este de părere să se mai dea afacerea comisiei ci să se decidă acum în cauză.

Vicarul V. Mangra este de părere să se

albul tapetului cu cenușul mobilei mângăie privirea.

Se învârteă prin cameră căutând ceva; apoi chemă pe Emma care rămăsese în prag.

— Unde este portretul mamei?

Dânsa rămase zăpăcită fără a răspunde.

— Am fost pe vară la Brianza — zise Guido — și nu ne-au sosit încă toate lucrurile.

— Portretul ar fi trebuit să ajungă cel dintâiu. Dar nu face nimic, căci sunt sigur că Emma nu a putut să-și uite de mama ei. Ce femeie, Guido, pîcat că nu ai cunoscut-o! Când eră să se sfârșească, mă făcui să-i promit că voi face totul pentru fericirea Emmei, și când Emma îmi zise «Papă, fără Guido eu voi fi nenorocită în veci», eu mă gândeam la draga mea nevastă și conștințai.

Trecură mai departe. Cel doi stau îngândurați și jenați mai mult.

— Ce este această cameră închisă?

Eră camera lui Guido; la rândul său, el se găsi în încurcătură, dar Emma îl salvă.

— Este camera mosafirilor, papă.

— A, bravo! Aceasta așa fi ocupat-o eu dacă ai fi putut sta o noapte cu voi. Îmi pare foarte rău, dar trebuie să plec. Deschizi?

— Dar...

— Înțeleg, va fi în dezordine, dar nu face nimic.

Guido nu mai putea ezita: deschise cu curaj.

— Frumoasă, frumoasă. Uite, uite! Cine a pus aci portretul Emmei? Sigur că Guido s'a gândit la mine, că voi rămâne peste noapte. Mulțumesc, dragul meu, dar nu pot rămâne.

Se așezară în salon. Bărbatul și nevasta erau foarte distrați, și dacă domnul Georgianni ar fi fost puțin mai șiret, ar fi observat că între ei eră ceva anormal.

— Păcat de casa asta frumoasă.

— Pentru ce papă?

— Pentru că peste puțin o s'o părăsesc.

Guido va fi ales deputat și va fi silit să stea la Roma șase luni de zile. Sper că nu vei lăsa pe Emma singură la Milano? și dacă veniți la Roma, eu vă voi putea vizita cel puțin odată pe lună: dela Roma la Neapol voiajul este scurt, dar dela Neapol la Milano...

IV.

Când cei doi eroi se urcară în trăsură după ce au condus pe tatăl ei la gară, suspinată ușurați. În sfârșit se isprăviseră, viața lor își va relua cursul regulat. Stau unul lângă altul fără să-și vorbească, Emma privea picăturile de ploaie ce

băteau în geamurile cupeului, Guido nu dădea semn de viață: deveniseră străini.

— Te conducem pe dta acasă, zise Guido când ajunseră într'o plață.

— Nu, merg la dta, căci trebuie să-mi strâng lucrurile, și cameriera nu se pricepe.

— Prea bine.

În casă, intră drept în camera sa. Guido intră în salon și se trânti într'un fotoliu, cercând să citească un jurnal. De unde sta, o auzea umbilând în camera vecină, ba chiar o văzu trecând de două sau trei ori.

— Te ostenești — îi zise — îmi dai voie să-ți ajut?

— Nu, mulțumesc, îndată termin.

Puțin mai târziu veni și dânsa să se odihnească: avea un aler obosit, căci ziua aceea o istovise. Se uitau împrejurul lor căutând un motiv de vorbă.

— Plouă mai puțin — zise Guido.

— Nu este gata trăsura?

— Nu știu, mă duc să mă uit.

— Va fi gata în zece minute.

— Dorești să te însoțesc?

— Nu, mulțumesc.

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

picter de firme de embleme de biserică și auritor, **Narovásárhely, Kossuth Lajos utca 26.**

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimit desemnuri porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

respecte usul parlamentar anume să se amâne chestia sistemizării unui al doilea post de referent episcopesc până la desbateră noului regulament.

Se primește propunerea comisiei de a se angaja un referent ajutor la senatul episcopesc.

Comisia face propunerea să se indice pe libelele de depuneri că din care fond sunt.

P. S. Sa spune că aceasta nu se poate, libelele sunt eliberate de institute și astfel nu le putem cere ca ele să ne facă contabilitatea noastră, evidența trebuie să o învedereze registrele noastre.

Deputatul *George Popovici* ca președinte al comisiei revocă propunerea.

Se cetește raportul comisiei de controlă iscălit de protopopul Roxin.

P. S. Sa: Numai de un membru?

Referentul: Voiu arată aceasta în urmă.

Comisiunea ia cu regret la cunoștință desinteresarea comisiei de controlă care nu s'a prezentat la repetițiile recercări ale președintelui și astfel acesta s'a văzut necesitat a executa controlul numai singur.

În șirul propunerilor sale, comisiunea face o propunere ca să se execute literele fondationale ale testatorilor.

P. S. Sa vorbește contra acestei propuneri care are aerul să spună că consistorul și-ar fi călcat o datorie de pietate față de vre-un mecenat al bisericii.

Comisiunea își revocă propunerea.

La propunerea că după toate sumele fondationale să se casseze spese de administrare P. S. Sa este de părerea că este just să se incasseze oarecare sumă pentru administrare, pentru că consistorul are o răspundere morală și materială pentru ele.

P. Rotar cere ca fondul alumneului din Timișoara să fie scutit de spesele de administrare.

Groșorean face contra propunere, pentru că aceste spese au o mențiune mult mai importantă decât alumneul din Timișoara, cum e de ex. sistemizarea unui post de al II-lea referent școlar.

Dură un secol sau numai o clipă cele zece minute? Poate și unul și alta.

Când intră servitorul ca să anunțe că trăsura era gata, Emma se ridică de pe scaun fără să arete cea mai mică schimbare și se duse să-și pule pălăria în fața oglinzii. Trebuî un timp puțin mai lung pentru a înoda panglicile, căci mâinile îi tremurau. Apoi, încet își puse mânușile, le încheie, își așază câteva cute ale rochiei și se îndreaptă spre Guido să l salute. Acesta se ridică foarte palid.

— Adio, — zise ea.

Guido nu răspunse, ea îi întoarse spatele și traversă salonul, dreaptă, mândră, cu un pas ferm și egal, totuși auzea cum bărbatul său o urmează. La ușă ridică mâna spre a depărta portiera, dar întâlni mâna lui Guido.

— Tu ai uitat să mă lerti Emma — zise el cu o voce în care tremura durerea și pasiunea.

Ea se întoarse și aruncându-i brațele în jurul gâtului, îl strânse în piept.

— Nu mai pieci, dragă, draga mea.

— Nu, nu, nici odată... nici odată...

Trad. P. Robescu.

V. Mangra: În cât mă privește personal aș primi propunerea dlui Rotar, dar este și alumneul din Beiuș care ar putea cere asemenea prerogative pentru sine.

Aug. Hamsea spune că numai puțini copii din Bănat pot merge la alumneul din Beiuș, fiind prea departe pentru ei Beiușul, să nu se ia deci nimic din fondul menit să întemeieze un așezământ din care să se împărtășească și bănățenii.

Sever Bocu crede că diecesa are nevoi mult mai ardente în fața cărora se spune totdeauna că nu sunt bani. Salarizarea profesorilor dela institutul nostru și crearea unui al doilea post de referent școlar, sunt afaceri mult mai însemnate, cari interesează de o potrivă și pe bănățeni și pe ungureni și pe bihoreni, decât alumneul din Timișoara, care ori cât de frumos reprezintă totuși e un interes provincial. Interesul de a susține așezămintele pe cari le avem, cred că primează pe cel de a înființa altele nouă.

Punându-se chestia la vot propunerea lui P. Rotar rămâne în minoritate întrunind 13 voturi.

Lengyel Zoltán osândit.

În slăbit s'a rostit și cuvântul justiției în faimosul proces Polonyi-Lengyel.

Pe baza verdictului curții cu jurați tribunalul l'a osândit pe Lengyel la trei luni temniță ordinară și 1000 coroane amendă — pentru vătămare de onoare comisă pe calea publicității, iar de sub acuza calumniilor a fost liberat.

Procurorul a mai cerut ca amenda de una mie coroane să se detrage din cauțiunea ziarului »A Nap« și ca sentința să fie publicată în coloanele acestui ziar.

Asadar Lengyel n'a calumniat, când a afirmat că Polonyi a comis șantagi, că poziția s'a de membru în reprezentanța municipală a Budapestei și-a întrebunțat-o în folosul său material, că a strins la chimar tot felul de câștiguri rezultate din daraveri imorale. Lengyel e osândit numai pentru vătămare de onoare, osândă ce se aduce și în favorul celui mai becșnic parazit al societății omenești, în anumite cazuri.

Încă o învingere morală ca aceasta și figura lui Polonyi se șterge definitiv.

Dar jurații au voit să împace și varza și capra și nu observă că blata capră rămâne tot răioasă.

Partidul independist și sindicatul moral al politicienilor maghiari se poate felicita de creatura mediului său.

Din România.

Societatea »Liedertafel« din Berlin la palatul regal. Sâmbătă după amiază cei 210 membri ai societății »Liedertafel« din Berlin, cari au venit în excursie în Capitală, au fost primiți în audiență solemnă la palatul regal de MM. LL. Regele și Regina, în sala tronului.

Majestatele Lor s'au întreținut cu fiecare membru în parte cu multă bunăvoință. Apoi corul societății sub conducerea dlui Richard Wagner a executat bucăți muzicale cari au plăcut foarte mult MM. LL.

Audiența a durat dela 5 până la ora 6 și jumătate. La plecare Suvranii au strâns mâna fiecărui excursionist mulțumindu-le pentru frumoasele clipe procurate. În special M. S. Regina, a fost foarte afabilă cu berlinezii și s'a interesat de aproape de mersul societății Liedertafel.

Au fost față la primirea berlinezilor dl Dim. Sturza, președintele consiliului cu dnu I. Bră-

țianu, ministru de interne, general Al. Averescu ministru de război, general Mavrocordat mareșalul palatului, casa civilă și militară regală, dl Emil D. Petrescu prefectul poliției și alte persoane: în total 40 de invitați.

Excursionistilor li s'a servit șampanie.

Invățătorii din jud. Ilfov, întruniți la conferințele generale din Capitală, au expediat următoarea telegramă Bucovinenilor la Iași:

Invățătorii și învățătoarele din județul Ilfov, salută pe frații Bucovineni veniți în vechea Capitală a vechii țări Moldovenești, din trupul cărela, vitregla vremurilor a rășluit frumoasa Bucovina cu mândria ei feciori.

Domnul să vă albească în sfânta iocotire și să vă dea țării în așteptarea unor vremi mai prielnice idealului marelui românismului.

În numele Ilfovenilor și al ziarului »Tribuna Invățătorilor.« Vasile Păunescu și I. Jocu.

Conferința dlui A. Stead despre România modernă.

Londra. Dl Alfred Stead, consul general al României, a ținut Vineri la societatea de artă din acest oraș o conferință vorbind despre România modernă.

Oratorul începe cu un scurt istoric al României, arătând originea romană a poporului român, greutățile fără seamăn îndurate de neamul românesc care a fost totdeauna pârăză popoarelor occidentale în fața năvălirilor barbarilor cutropitori, și în ultimul timp contra turcilor și tătarilor. Vorbește de luptele lui Mircea, Mihai Viteazul, Ștefan-cel-Mare, de Unire, de luptele victorioase ale Regelui Carol la Plevna și compară țara românească cu Japonia în cecece privește progresele atât de repezi făcute în timp așa de scurt.

Conferențiarul spune apoi că istoria modernă a României începe din momentul când românii au înțeles că viitorul lor depinde de unirea sub un principat aparținând unei mari dinastii străine, și cei ce secole au fost sub lanțuri au hotărât de viitorul lor cu înțelepciune și prevedere alegând de suveran pe principele Carol de Hohenzollern. În timpul domniei sale, România a mers spre progres cu pași uriași, realizând în 10 ani cecece alte popoare au realizat într'un secol și România este astăzi un stat de ordine, având relațiuni de prietenie cu marile puteri, fiind o pildă pentru micile popoare vecine cu dânsa, sub conducerea înțeleaptă a M. S. Regelui Carol.

Conferențiarul vorbește apoi de constituțiunea României, despre parlamentul țării, despre religia da stat, de armata de care Regele se îngrijește cu atâta dragoste, și care e admirată de străini.

Arată importanța Dunării din punct de vedere comercial și pune în relief serviciile aduse de comisiunea europeană a Dunării.

Vorbind de finanțele României, conferențiarul regretă că Anglia ignorează prea mult România din acest punct de vedere, arătând înfiorarea finanțelor române.

Conferențiarul vorbește de domeniile Statului arătând cum ele se dau în loturi în condițiuni avantajoase țăranilor, arată cum domeniile Coroanei sunt un model pentru gospodoria țăranului.

Vorbind de căile ferate arată venitul însemnat ce produc legăturile cu străinătatea, insistă apoi asupra importanței liniei Constanța, arată frumusețea și importanța podului dela Cernavodă lucrat de ingineri români, arată importanța foarte mare a portului Constanța cu docurile, rezervoarele de petrol din cele mai mari pe lume, legăturile cu Constantinopolul, Egipt, Rotterdam, spunând că este cel mai important port din răsăritul Europei din cauza pozițiunii sale geografice și a mărimii sale.

Insistă asupra agriculturii, principalul izvor de bogăție al țării, spune că calitatea grâului românesc este foarte bună și bogată în gluten.

Toate damele se facideal de frumoase prin efectul bun al
CREMEI MAKOL-IDEAL
care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.
Face să dispară roșăța feței,
pistruile, petele de ficat ștoate necurătenile pielei.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantul:
KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 al.
Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.
Preparatele medicale și chemice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de merit franceză și cu diploma de distincție.

Vorbește apoi pe larg de industria petroliferă, de exportul și de avantajul înlocuirii cărbunilor cu petrol.

Mai departe dl Stead arată începuturile industriei acum 20 de ani, importanța legii pentru încurajarea industriei naționale, grație căreia sunt acum 500 de fabrici cu un capital de 40 milioane.

Conferențiarul are apoi cuvinte de respectoasă admirațiune pentru M. Sa Regina, inițiatorea atâtor opere de caritate și acum în urmă crearea »Vetrel Luminose«, spune apoi că ar trebui să constituie un motiv de simpatizare și legături între Anglia și România, faptul că nepoata regelui Eduard, A. S. R. Principesa Maria, fiica ducelui de Edinburg a devenit soția A. S. R. Principelui Moștenitor al României.

Oratorul termină vorbind de oamenii însemnați ai țării în timpurile moderne, de Ion Brătianu și Lascar Catargi, colaboratori ai Suveranului în marea misiune ce avea de îndeplinit și de Kogălniceanu, apoi arată frumusețile României, și conchide: dacă România este un Stat mic, politicește vorbind ea este un mare și puternic factor moral, o forță în realizarea progresului și de aceea ea trebuie să atragă privirile tuturor.

Din străinătate.

Vizita împăratului Wilhelm la Corfu. La ceremonia de alaițieri ținută pe yachtul »Hohenzollern« au asistat și regele și regina Greciei. Înainte de prânz Wilhelm I a cercetat din nou pe George II regele Greciei. Yachtul »Hohenzollern« și vasele de război 12 la număr, cari însoțesc pe Wilhelm, au ajuns ieri în Santa Maura, de unde apoi, după ce vor fi cercetat în saulele Odysseus își vor continua drumul spre Pola unde vor ajunge mâine în 6 Mai. Părechea imperială va sosi Miercuri dimineața în Pola, unde va petrece până la prânz, când cu trenul împărătesc își va continua drumul spre Viena.

Omor politic în Egipt. Scott Moncreff vice-gubernatorul provinciei »Nihil-Vânăt« (Egipt) a fost omorât de un șeic mohamedan, care s'a dat de profet. Șeicul a adunat pe lângă sine ve o 150 de derviși cu cari a atacat trupele de sub comanda căpitanului Dkion. Dervișii au suferit pierderi, apoi s'au retras.

Până acum sunt 35 de morți.

Revoluție în Peru. Conform știrilor din Rio-de-Janeiro în Peru a izbucnit revoluția, al cărei centru este orașul Lima, capitala Perului. Revoluționarii au devastat orașul Lima, au tăiat sârmele telegrafice și telefonice. Edificiile publice sunt complet dărâmate. Guvernul s'a îngrijit, dar prea târziu de mobilizarea armatei, ca să înăbușe războiul.

O telegramă din Ecuador anunță, că miliția a sufocat războiul. O parte a revoluționarilor a fugit din țară, iar alții sunt prinși.

D'ale învățătorilor.

Convocare. Despărțământul »Balázsfaiva« (Blaj) al reuniunii învățătorilor gr. cat. din arhidieceza de Gyulafehérvár și Fogaras (Alba-Iulia și Făgăraș) în sensul § lui 21 din statute și 9 din regulamentul își va ține adunarea de primăvară la 17 Maiu 1908 st. n. la 7 ore a. m. în școala gr. cat. din Monora (Mănărade). La care se invită cu toată căldura toți membrii fondatori, ordinari și ajutători, domnii preoți în calitate de directori, precum și toți cari doresc binele și înaintarea învățământului nostru național.

— Conform concluziunii conferinței precedente, membrii desp. Arad, prin aceasta se convoacă la a II-a conf., din anul școlar 1907/8 pe ziua de 3/16 Maiu a. c. în comuna Cenadul-unguresc. **Mândruloc**, la 1 Maiu (18 Aprilie) 1908. **Ioan Vancu**, prezident. **Ciontea**, notar.

NB. Toți membrii sunt rugați a-și înalță ope-
ratele lor notarului, înainte de conferință. In-
vățătorii vor sosi în Cenad în 2/15 Maiu d. a. când
vor fi primiți și încuartați.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 5 Maiu n. 1908.

— **Redacțional.** Din cauza sftel sărbătorii de
mâne Sftul George, numărul nostru proxim va
apărea Joi la orele obișnuite.

— **Pentru fondul ziaristilor.** Dl A. Serca
învățător în Munar, din incidentul fideanțării sale
cu dsoara **Mărioara Roxin** din Lipova, ca re-
cumpărare a anunțurilor trimite 3 coroane pen-
tru fondul ziaristilor români. Tot atâta a trimis
și pentru gimnasiul din Brad.

O pildă de urmat!

— **Numire.** Vrednicul și simpaticul preot mi-
litar de clasa I. **Nicolau Fizeșianu** din Brașov,
este numit din partea Majestății Sale cu 1 Maiu
a. c. de protopop militar. Felicitările noastre!

— **Pentru fondul școlar.** Primim ur-
mătoarele: Învățătorii ort. rom. confes. din
despărțământul Lipovei în ședința ordinară
ținută la 30 Aprilie st. n. a. c. în Lipova
între altele concluse au luat concludul că:
pentru înființarea fondului cultural contem-
plat de a salvă caracterul confesional a școa-
lelor noastre populare, a votat odată pentru
totdeauna suma de 500 coroane din avu-
tul lor, iar pentru înființându-l convict în-
vățătoresc anual suma de 100 coroane.

— **Demonstrațiile din Zagreb.** Poliția a
oprit ținerea adunării de protestare proiectată de
cetățenii orașului Zagreb, care a fost anunțată de
toate ziarele coaliției croato-sârbeșii. Deoarece mul-
țimea care a luat parte la adunare prelindea sgo-
motos ca adunarea să se țină, poliția a fost silită
să intervină și să împrăștie tumultul. Seara la 7 ore
a fost din nou manifestație în piața Z'inyi. Mul-
țimea care petrecea la gară oaspeții sosiți din
Laibach, a parcurs stradele principale ale orașu-
lui demonstrând și nevoind să se supună pro-
vocării polițistilor, a fost împrăștiată cu puterea.
Au fost deținuți mai mulți înși între cari și 7
studenți. Abia seara la orele 10 s'a restabilit li-
niștea în oraș.

— **Cununăți.** **Silvia Dreghici** și **Ariton Migia**
anunță cununia lor, care se va săvârși în 10
Mai n. 1908, în biserica gr. cat. din Cugir. Fel-
icitările noastre!

— **Circulația de automobile în orașul**
Arad. Peste puțin timp vor circula în orașul
Arad automobile omnibuse. Comisia de circulație
a orașului Arad, ținând ieri ședință, a hotărât că
începând cu 1 Iunie în oraș vor circula trei au-
tomobile-omnibuse. Locul de plecare este plața
Szabadság, de unde vor merge pe străzile mai
puțin frecventate de lume, unul la gară, altul
în Gai și al treilea din Gai în plața Szabadság.
La fiecare automobil-omnibus se va aplica șo-
fleur, conductor și controlor.

— **Erori de tipar.** În numărul nostru de ieri
s'au strecurat următoarele erori de tipar regreta-
bile. În raportul despre concertul d-nei **Elena Lo-
custeanu**, coloana 2 a, șirul 8 de sus, în loc de
»vibrează ca o masă de albastru« e a se citi:
»vibrează ca o nuansă de albastru. Tot acolo, și-
rul 2, în loc de »se strânge dulce, clar«: se strânge
dulce, clar.

— **Teatru românesc în Sibiu.** »Telegraful
Român« scrie: Duminică seara a avut loc I-a re-
prezentare teatrală a artiștilor noștri dramatici Z.
și O. Bărsan. S'a predat drama »Chinul unei fe-
mei« și comedia »Cănele și pisica«. Publicul din
loc și străin, între cari numeroși deputați sinodali
umplut până la cel din urmă loc vasta sală fe-

stivă a »Casei Naționale«. Artiștii Bărsan, ca în-
totdeauna, au jucat și de data asta cu arta și ru-
tina lor cunoscută procurând publicului o seară
plăcută. În »Chinul unei femei« a jucat, pe lângă
dl și d-na Bărsan, încă și diletantul nostru dl
Enescu, dovedind o rutină de scenă, ca actor de
profesiune. Cu multă siguranță și foarte draguț
și-a interpretat rolul copilă Popescu (fiica cas-
sarului dela »Albina«). În pauză dl Calmuschi a
delectat publicul cu 3 monologuri comice, stăr-
nind mult haz și râs. A fost rechemat de repe-
țiteori înaintea rampei. Nu în mai puțină bună
dispoziție au ținut artiștii noștri publicul asistent
în comedia »Cănele și pisica«, jucată cu multă
vervă. Pentru excelențele lor prestațiuni au fost
remunerați cu viroase aplauze. Azi se dă a II-a
reprezentare.

— **Cor.** Ni se scrie: Mare mângăiere sufle-
tească ne-a făcut dl Mihail Cosma teolog absol-
vent, prefect al Internatului diecesan rom. gr.-or.
și conducătorul corului din Beiuș. În a doua zi
de Paști (Luni) a venit cu 16 studenți și a cântat
în s. biserica din Vașcău cu corul său
liturgia Dima-Muscescu-Lugoian răspunsurile li-
turgice. Pricasna, Irmosul, Ingerul a strigat
de Vorobhlevits, iar Luminează-te transpus de
dl Cosma din cor mixt de Lugoian în cor băr-
bătesc.

Mergând vestea ca fulgerul despre sosirea co-
rului studentesc din Beiuș, s'au adunat la s.
biserica un mare număr de credincioși, încât nici
străinii de diferită naționalitate n'au rămas ne-
încântați de această veste ci au grăbit și ei la
biserica, care deși e destul de spațioasă nu a
putut cuprinde pe toți în sala ei. De pe fețele
celor prezenți se putea citi numai însufiețire și
o mare mângăiere sufletească.

Conducătorul cu al săi a secerat laude din
toate părțile. Succesul a fost neașteptat de
multumitor.

Fiindu-se serviciul divin, însuși autoritățile au
invitat pe conducător și coriști la o masă co-
mună, la un pocal de bere, între cari număr pe
Aszalay Sándor jude, Kállai Sándor subjude re-
gesc, proto-medic cercual și dr. Ioan Rednic,
care e recunoscut pentru binefacerile sale, și de
data asta și-a făcut datorița, — de asemenea și
ospătarul Deutsch, cari de dragul tineretului și însu-
fleteji de arta corului nu s'au mai putut despărți.
Mulțumite din partea poporului credincios tiner-
retului și conducătorului brav, precum și acelor
domni ce l-au ospătat cu drag.

— **Notar deținut.** În comuna Chitghaz nu
s'au manipulat cu acurateță banii comunei, și de
aceia comuna politică a ajuns în faliment. Vice-
comișele comitatului Bichis a pornit cercetare
disciplinară contra lui Szilágyi Pál, notarul cer-
cual și contra lui Hegedüs Lajos controlor co-
munal. Cercetarea s'a finit zilele trecute și comi-
șla disciplinară și-a spus verdictul. Notarul cer-
cual Szilágyi Pál își perde oficiul pentru totdea-
una, iar Hegedüs Lajos controlorului comunal este
osândit la 50 cor amendă.

— **Sfârșitul tragic al unei familii nobile.**
În castelul dela Rückleben s'a întâmplat o dramă
sângeroasă. Contesa de Rückleben, care este de
26 de ani, în larna anului trecut s'a măritat după
contele de Rückleben, care este de 35 de ani.
Între soți de multă vreme păruiele și bătăile
erau în ordinea zilei. Sâmbătă seara tocmai voia
să se culce contele de Rückleben, când s'auziri
patru detonături de revolver, dintre cari două
l-au lovit pe conte în tâmplă. Contele a putut
se zici numai:

»Mulerea m'a împușcat!»

A căzut apoi în brațele fratelui său, dându-și
sufletul. În acest timp și contesa cu două gloanțe
și-a curmat firul vișii.

— **Comerciant dispărut.** Bing Béla, mem-
bru al firmei »Bing és Löbel« din Arad, a plecat
săptămânile trecute în lume și de atunci nu l-
se mai știe de urmă. Harnicul comerciant, care od-
nioară era cunoscut ca om expert în întreaga
țară, în timpul din urmă s'a înglodat în datorii
și ultimul refugiu l-a fost să ia lumea în cap.
Ca unde s'a dus până acum încă nu se știe.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monu-
mente și pietre de
cimitir.

Fabricație proprie din marmură, granit, seynit, labrador etc., din pietre de mor-
mânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Căucieria și
magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.
Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok

Unii presupun că în America, alții în Australia, unde are un unchiu. Datoriile lui se urcă la suma de 130.000 cor.

— Jandarmii urmăresc un vestit >betyár<. Jandarmii din trei comitate se trudesc, ca să-l înhațe pe Gyuricza Janos, epigonul lui Rózsa Sándor și Sobri Joska. 16 ani a stat în pușcărie, acest hoț de cai și e groaza și spalma comitatelor Arad, Timiș și Bichis. E poate ultima rămășiță din lumea >betyárilor< de pe pusta Ungariei.

Cu mare dibăcie și istețime știe să răpească caii țaranului, care foarte obosit doarme în căruță cu pipa în gură, și nici nu visează, că a rămas baltă cu căruța, iar Gyuricza Janos a sbutat departe cu cai în întunerecul nopții.

Deunăzi a dat o raită și în jurul Aradului și cică ar fi fost și în Arad. >Cocoșii< însă tot n'au pus mâna pe el.

— Monografia comunei Săcădate — premiata. La concursul cu premii, publicat de >Reuniunea română >gilcolă sibiană<, pentru scrierea monografiilor comunelor din comitatul Sibiu, a intrat monografia comunei Săcădate, lucrată de elevul seminarului >Andreian< clericul Ioan Podea, originar din Săcădate. Această monografie, care e scrisă cu dragoste și căldură și care dă informațiuni suficiente, pe alocurea chiar bogate despre trecutul și starea de astăzi a comunei Săcădate, descrie limpede situațiunea ei topografică și etnografică, sanitară și materială a locuitorilor, moravurile, datinile și obiceiurile lor și încheie cu o bogată colecție de literatură populară: la propunerea profesorului Vasile Stan, însărcinat cu cenzurarea ei, a fost premiata cu primul premiu de cor. 90. Prin această monografie s'a înmulțit numărul mic al monografiilor comunelor noastre românești cu una nouă, destul de succesă. Până acum avem, după cum știm, monografia comunei Orlat de R. Simu, Gura-ăului, de Ioachim Muntean și monografia com. Râhău de Nic. Cărpeneșan. Comitetul central al Reuniunii, pe cum aflăm, va publica un nou concurs cu premii pentru scrierea monografiilor și a altor comune.

Precedentele regicidului din Lisabona. Ieri a fost deținut în Lisabona dr. Macedon de Braganza, președintele societății pentru stabilirea listei cetățenilor. În decursul ascultărei, un patorfar a declarat, că Braganza i-a oferit lui 100.000 Reils (cam 97.000 coroane) dacă va arunca bombe asupra trăsorii regale. Republicanii susțin că Braganza este jertfa intrigilor.

O telegramă mai nouă spune că Braganza ar fi fost liberat. Părerea generală este, că acuza ridicată în contra lui Braganza este lipsită de orl și ce bază.

— Omagiu unei regine. Sub acest titlu >Ordinea< scrie:

>Creștinismul n'ar fi avut atâta răsunet dacă n'ar fi fost religia iubirei și jertfel. Și cu tot secolul nostru de scepticism, ce literatura a prins mai mult decât literatura mistică a unui Dostoevski și Tolstoi pentru că în scrierile lor eră același creștinism, aceeași căldură și sinceră revărsare a iubirei universale.

Și e o poetă mare, o scriitoare de valoare, dar e mai ales un suflet mare care a îmbrățișat cu căldură suferințele tuturor, durerile întregii omeniri și a căutat să le aline. Și a fost dat ca această poetă și acest suflet mare și nobil să fie și o Suverană și să fie și Suverana noastră. Bunătatea Sa a putut și mai ușor și mai cu prisos să fie răspândită. Cum bunetele Ei cărți pline de dragoste pentru toți s'au revărsat peste toată lumea așa și faptele sale s'au dus în tot locul și numele Carmen Sylvei a ajuns sinonim cu iubirea, cu Bunătatea, cu Nădejdea în mai bine.

Departee... acolo în fundul Asiei, pe țărmul Pacificului înghețat, la Vladivostock e un refugiat român, un mic capelmaestru de muzică. Și cine știe în ce revistă a citit de ultimul gest al Reginei noastre, sau cine știe cine i-a spus într'o zi, în jurul unui samovar, pe când afară eră frig și posomorât, că Carmen Sylva, regina lui, stăpâna lui de odinioară a făcut un spital pentru orbi. Ce dulci senzații într'un moment, ce lumină vie și ce căldură în frigul și mohoritul vieții de acolo. Și micul capelmaestru s'a simțit bun, iubitor al semenilor săi, tertător ca după o predică a lui Christ și de acolo, de lângă Pacificul înghețat a trimis orbilor din București ajutorul său: douăzeci de ruble.

Și a scris și o scrisoare Reginei, un mic poem — căci bunătatea spusă în cuvinte e o poezie.

>Modestul obol, scrie micul capelmaestru, pe care Vi-l trimit e mare pentru mine, pentru că a fost câștigat onest și cu prețul unei munci grele. M'am adresat M. V. în calitate de fost român, și nu ca unei Regine a unei țări, ci ca unei Regine sînte, unei Regine-mame, așa cum vă numesc toți în Rusia.

— Necrolog. Aducem la cunoștința rudeniilor amicilor și cunoscuților, că Danil David, senator magistrual, deputat sinod etc., după un morb scurt, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în anul 57 al vieții.

Rămășițele pământești ale neultatului nostru defunct, — după celebrarea serviciului ritual gr. or., s'au așezat spre odihna eternă, în cripta familiară din cimiteriul g. or. Duminică în 3 Maiu s. c. Orăștie, în 1 Maiu n. 1908. Fie-i memoria binecuvântată! Avram David, frate. Dr. Cornel David, fiu. Aurora David n. Balta, noră.

— Deputat-femeie din Finlanda în Budapesta. Contesa de Gripenberg a mulțumit în termeni calzi invitației societății feminine din Budapesta. >Cu plăcere viu avă scrie aceste șire — deoarece dv. mă asigurați că și activitatea mea contribuie la ajungerea scopului dv. Imi pare rău însă, că noi popor înrudit nu ne putem înțelege decât în limbă străină. Noi, care suntem în posesiunea dreptului de alegeți atât pasiv cât și activ ne ținem de prima noastră datorință ca să ajutorăm pe frații noștri, cu mai mare bucurie, deoarece avem speranță că activitatea noastră în adevăr servește scopului urmărit de dv.<

— Conte Eulenburg acuzat cu >jurământ fals<. În contra contelei Eulenburg curtea cu jurați din Berlin a pornit cercetare pentru >jurământ fals<. În orașul Starnberg s'au dat de urma a patru epistole de ale contelei Eulenburg, din cari apare vinovăția lui. Castelul Liebenberg este înconjurat de detectivi și polițiști. Parcul, precum și întreaga moșă a contelei este cu totul izolată de lumea externă. Încă în Maiu anul trecut, adevărat imediat după descoperirile senzaționale ale lui Harden, împăratul Wilhelm s'a exprimat nu prea măgulitor despre Conte Eulenburg și după ce a primit dela el o epistolă pe care i-a returnat-o nedeschisă, a declarat că numai vrea să audă nimic despre el.

Locuitorii orașelului Starnberg sunt foarte amărîți de purtarea contelei Eulenburg, care a adus pată pe numele orașului. Ernst, martorele procesului — monstru Harden, a rămas consecvent pe lângă cele susținute până acum ba ce e mai mult s'a declarat gata a numi persoanele amestecate în această afacere scandalosă. Aceste persoane sunt parte în Starnberg, parte în Imprejurime. A spus, mai departe, că a primit nu de mult o scrisoare din Berlin pe care însă nu vrea să deocamdată să o dea publicității.

Se așteaptă acum cu mare interes comunicarea acestei scrisori, care de bună seamă va slămi o nouă senzație în acest proces-monstru.

Ultime informațiuni.

— Ședința dela 5 Maiu a Dietei. —

— Prin telefon. —

Prezidează Justh. Pe culoare se discută cu animație procesul Polónyi Lengyel. Kossuthiștii sunt mulțumiți cu rezultatul.

Justh propune să se exprime condolențe din incidentul decedării generalului Türr István.

Nagy György își motivează propunerea ca în loc de 11 Aprilie ziua de sărbare a evenimentelor din 48 să fie 15 Martie.

Răspunde Wekerle foarte rvasiv.

Urmează raportul comisiei de imunitate, care propune suspendarea dreptului de imunitate a deputaților Bene, Csontos, Altay, Lovászy, Hodja, și Skicsák.

Lazar Zoard, raportorul comisiei, cere apoi suspendarea imunității deputaților noștri: Oncu, Goldis, Sactu și St. C. Pop, fiindcă fără a anunța poliția au fondat o reuniune...

Se ridică dr. Maniu și ține un discurs de apărare grandios. Dovedește că deputații aradani n'au format reuniune și nici societate, ci lucrările de organizare au fost pur manifestația de viață a partidului național român. Purtarea administrației a fost o apucătură falsă. Apără foarte frumos libertatea de întrunire, zicând că nicăiri în Europa nu s'a întâmpinat ca fruntașii vre-unui partid să fie trași la răspundere pentru lucrările de organizare.

În partea dela sfârșit a discursului său ple-

dează admirabil pentru existența partidului naționalității, zicând că ori câte efortări ar face guvernul pentru oprimarea partidului vor fi zadarnice, căci acest partid se bazează pe voința milioanelor poporului.

Deputații naționaliști au primit discursul dlui Maniu cu un ropot de aplauz.

Vorbește apoi dr. Mihali în acelaș senz, dovedind că poliția dela Arad a cercat numai și-cane.

Vorbește dr. Vlad, apărând de asemeni partidul naționalității.

Nagy György cerează cu toate astea să dovedească că s'a călcat prin lucrările de organizare codul penal.

La propunerea lui Justh desbateră acestei chestiuni se amână pe Lunia viitoare.

În ședința de mâine se va intra în desbateră bugetară.

Dela clubul parlamentar al naționalității.

— Prin telefon. —

Intre naționaliști vorbirea lui Maniu a făcut mare impresie. Clubul va ținea azi, deseară, o ședință. Se vor lua măsurile pentru cazul, dacă deputații aradani vor fi dați în judecată.

Dela judecătorii.

2 și încă 1 și jumătate. Ieri s'a început la tribunalul din Presburg un nou proces intentat de procuratura de acolo pentru >agitație contra naționalității maghiare<.

Incriminate sunt două articole ale lui Andreiu Hlinka apărute în ziarul slovac >Ludove Noviny<.

În primul articol se zice: >Vol n'aveți pe seama noastră decât, pușca, glonțul și sabia. Voi trimiteți pe capul nostru miliție, pentru multele dări și tributuri ce le plătim și vi le dăm... Noi suntem șagul cel viu, din care voi încontinuu tăiați. Dacă tai crengile, rămâne trunchiul și rădăcinile... Acum fiindcă nu voim să ne supunem vouă, ca niște câni; trimiteți pe capul nostru pandurul cu biciul și cnota și executorul.

>Dar va sosi și ziua de plată și răsplată...<

În al doilea articol A. Hlinka se ocupă pe larg cu osândă sa, promițând, că dacă va ieși din temniță, cu atât mai înverșunat va lupta pentru oropsitul popor slovac, deoarece și el, vrea să răzbune moartea fratelui său și robia surorii sale Anna.

Apărătorul Milan Ivanka, a ținut o vorbire lungă de 2 și jumătate ore. Toate însă au fost zadarnice. Jurații la întrebarea președintelui au răspuns că >da<, Hlinka este vinovat de >agitație< în amănouă cazurile.

Hlinka, acum va mai sta în temnița din Segedin 1 an și jumătate pe lângă cel doi pe care însă tribunalul din Rosenberg i croise. Amendă în bani de data aceasta este de 200 coroane.

Numai înainte!

Economic.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 5 Maiu 1908.

ÎNCHEREA la 1 ORĂ

Orlu pe Mai 1908 (100 blg.)	23.88—23.90
Secară pe Oct.	17.94—17.96
Ovăs pe Oct.	13.18—13.20
Cheerax pe Mai 1908	13.16—13.18

ÎNCHEREA la 4 ORE

Orlu pe Mai	23.90—23.92
Secară pe Oct.	18.—18.02
Ovăs pe Oct.	13.20—13.22
Cheerax pe Mai 1908	13.16—13.18

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.

Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

Sanatoriu aranjat după sistemul dr. Lahmann cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice, 1 și jum. oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien).

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Anunț.

Un candidat de avocat

cu praxă,

caută un loc într-o cancelarie advocațională. Amănunte mai detaliate se pot afla la administrația ziarului nostru.

Anunț.

Imi caut un loc ca îngrijitoare la copii, pe lângă vre-o mamă singuratică. Ca economă asemenea între împrejurări mai favorabile ași primi a merge.

Irma S. Ghilezan,
Denta, Temes-megye.

Un candidat de avocat

cu praxă,

afără aplicare pe lângă condiții favorabile în cancelaria avocatului Dr. Ilie precupaș din Arad, pe 1 Iunie n. a. c.

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea neîntrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORGAN 1 coroană 40 fileri.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1 coroană 40 fileri,

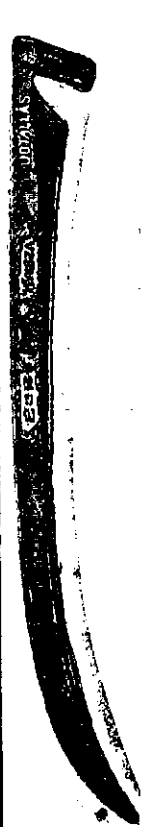
SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui **Temesváry József**

.. apotecar ..

Szeged, Petöfi Sugár-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Prăvălie de export „Mercur”

Cea mai bună și mai tare coasă din lume e totuși celebra

Coasa „TRANSVAL”

și numai aceea e veritabilă pe care e marca celor trei conducători ai Burilor.

Să nu neglijeze nimeni dar să o comande această coasă dela singurul neguțator

Grauer Mihály

Mercur Kiviteli Áruház — Kőbánya
Ohégy utca nr. 9.

Prețurile acestor coase celebre:

De 60 cmtr . . .	— fl. 95 cr.
De 65 ” . . .	1 ” — ”
De 70 ” . . .	1 ” 05 ”
De 75 ” . . .	1 ” 10 ”
De 80 ” . . .	1 ” 15 ”
De 85 ” . . .	1 ” 20 ”
De 90 ” . . .	1 ” 30 ”

După fiecare 10 bucăți se dă una rabat la 20, de bucăți 2 coase gratuit și două tablouri frumoase de război, deja la 5 bucăți plătesc eu porto.

Prăvălie românească.

Gabor Bereș

CLUJ, (Kolozsvár) Kossuth Lajos u. 7. Telefon 654.

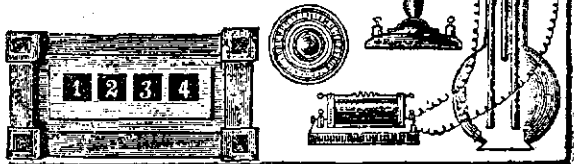
Montarede iluminat cu electricitate, montare de telefon, sonerii electrice, parafulgere.

Magazin stabil :

lămpi în formă de lustru, și de brațe de pereți

precum și tot felul de obiecte pentru **electricitate**

Reparaturile le săvârșesc pe lângă garanție așa în loc, ca în provincie.

Fondat la anul 1892.

KAULICH ETEL

BUDAPEST
numai IV.,
Szervita-tér
5, felem.

demultiori decorat, cel mai vechi și mai plăcut

atelier de corsete

în care se confecționează corsete reform nevătmător sănătății, în față drept, stomacul îl lasă liber, toașa și susținătoare de piept, strângătoare de foale și de șolduri, susținătoare de spate, precum și corsete ortopedice după moda irecentă și solidă pe lângă prețurile moderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru luarea măsură așa în loc ac și în provincie se trimit gratuit cu porto franco.

Jgaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Se nu mai suferă nimeni!

pentru că poți scăpa de ori-ce durere provenită din răceală prin vestitul

Spirit de gheață (jégzesz).

E singura mângăiere pentru cei ce suferă de podagră ischiași și reumă.

Nu este numai un medicament indispensabil de casă, dar din cauza efectului grabnic și radical chiar o minune.

Di învățător-director Z. Szöke Albert din Panczélcséh îmi scrie următoarele:

Spiritul de gheață l'am primit cu mulțămită; mi-a făcut o mare bucurie, că în trei rânduri și anume la o durere de măsea, la durere de stomach, la durere de înțepenirea gâtului și odată la durere da cap l'am folosit cu deplin succes. Il recomand călduros ori-și-cui, căci e o adevărată binecuvântare pentru cei-ce suferă.

Mai cer 3 sticle mari.

Durerea de dinți și de cap înceată deloc de el.

La oboseală, simț de slăbiciune, la esofarea după lucrul greu, la împunsături din coastă, la scrintituri, la dureri de stomach, de piept și la dureri de foale etc, după o singură frecare omul se simte ca de nou născut.

Minunatul **Spirit de gheață** a întrecut D-Tale — **Spirit de gheață** toată așteptarea mea, drept aceea mai cer șese sticle mici din acest medicament escelent. Cu deosebită stimă

Kékellő

Josif László, paroch

Dragă Die apotecar! Binevoește a-mi trimite cu rambursă șase sticle mici din vestitul

Spirit de gheață (jégzesz)

cu întoarcerea poștei; căci au un efect foarte bun și se pot folosi cu un mare rezultat: și-l recomand foarte călduros ori-și-cui.

Dumnezeu să trăiască pe inventatorul spiritului de gheață.

Atkár

Bander Gábor, mäsar.

E cu neputință a înșira nenumăratele epistole de recunoștință și mulțămită, prin cari e laudat **spiritul de gheață.**

Aceste puține specimene dovedesc eselența și marea lui răspândire într'un timp foarte scurt, încât deja are și imitatori.

Inventatorul și unicul său fabricant este:

Szémann Ágoston

apotecar

HATVAN.

3 sticle mari sau 6 sticle mici trimit franco ori-unde.

Prețul: 1 sticlă mare 1 cor. 20 fil., sticlă mică 60 fil.

Fie-care sticlă e sigilată și numele inventatorului se află atât pe sticlă, cât și pe avisul de folosință.

Pe postă numai 3 sticle mari sau 6 sticle mici se poate trimite.

Să ne ferim de imitațiuni.

HAMMER ZS. és TÁRSA

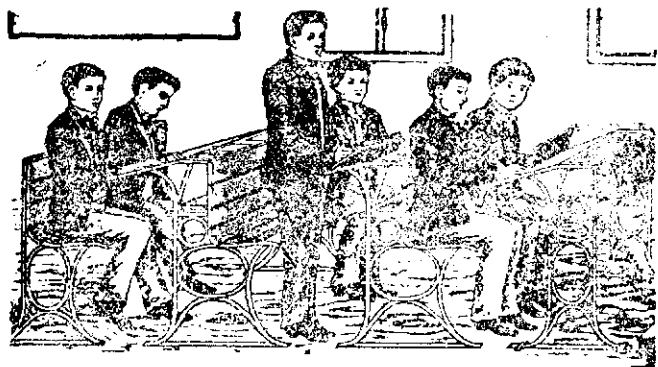
măiestru de articole electrice și fabricant de balanțe (cântare),
ARAD, Piața Boros-Béni, Nr. 1. (In casa dlui Dr. Sever Ispravnic).
 Mare atelier de reparații speciale. Mare magazin stabil
 în biciclete fabricații engleze, americane și germane.
 Singurul vânzător al mașinei de cusut celebre „VICTORIA“,
 „OPPEL“, „SINGER“ și „MINERVA“ cu șuneica în formă
 de roată. **Magazin de balanțe decimale și de bucătărie.**

Mare asortiment în părți
 de mașini de cusut, ar-
 ticole de montat bici-
 clete și articole de elec-
 tricitate.

Tot felul de reparațiuni în bransa aaeasta pe lângă
 prețuri moderate și garanție.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
 și cele mai practice
**bănci higie-
 nice de școală**
 și mobilarea lo-
 cuințelor, hotele-
 lor, spitalelor și

a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
 teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se lfe-
 rează numai de către firma

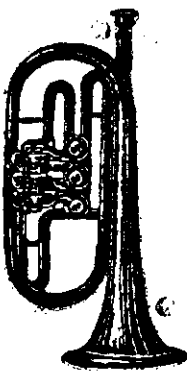
Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

Carl Raab

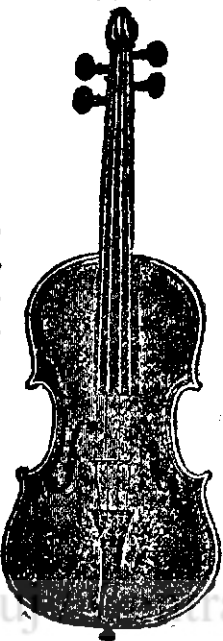
Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.
Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi.
Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anu-
 me: vioare, celo mari, mici, trîmbiți,
 flaute, clarinete, tobe mari și mici,
 baș-tambure de rangul întâi, harfă
 de forma ferei, — le recomand cu
 toată căldura.

Harmonice, gramofone, fono-
 grafe și alte asemeni aparate, atât
 cu corzi de piele cât și de oțel din
 țară cât și străinătate în cel mai
 mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiști are la dispoziție.
 Catalogul prețurilor trimis ori cui grație și franco.

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn
 din Ungaria aranjată cu putere de aburi.

BODICS SÁNDOR,

turnătorie de clopote și ceasornice de turn
BAJA (BACICA).

Recomandă îndeosebi cele mai perfecte

GEASURI DE TURN

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici,
 cari cu construcție perfectă și nouă de tot și în
 prelucrare solidă. — Afară de aceia atrage lua-
 rea aminte a onorațiilor preoți și a onoratelor
 comitetei bisericesti asupra

MAREI TURNATORII DE CLOPOTE.

Pregătește clopote în toate mărimile după acor-
 duri recerute. Se reînnoiesc și repară clopote vechi;
 afară de aceasta se repară ciasurile de turn pe
 lângă cheazășie. — Onoratele comitete și pleba-
 nile precum și curatorii primesc avantajul de a
 plăti în rate. Servesc, la dorință, cu budget, gratis.

Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

Mare prăvălie de ciasornice și bijuterii în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am deschis în
Arad, colț cu strada Forray și Rákoczy (lângă împletitoarea
 ** de ciorapi Szállassy) corespunzător pretensiilor de azi **

o prăvălie de ciasornice și bijuterii

unde primesc tot felul de reparațiuni de ciasor-
 nice cu garanție pe 3 ani. Țin în depozit tot felul
 de ciasornice de buzunar, de perete și pendule
 precum și obiecte de aur și argint, execuția cea
 mai fină. Primesc bilete de amanet și rupturi de
 — aurar, prețuri mari, sau le schimb. —
 Solicit părtinirea on. public, cu dinstinsă stimă:
HIRSCH JENŐ, ceas. și aurar.

Grósz Nagy Ferencz,

farmacia **DEBRECZEN, Șas-u. 8.** farmacia
 oist. „Arany egyszaru”.

Recomandă medicamente speciale preparate.

Numai există reumă!

Cine vooiește să scape de orice soi de reumă
 și de tot felul de dureri externe să cumpere o
 sticlă mare din renumitul **Balzam Regesc**
 (Király Balzsam) al cărui efect vindecător recunoscut
 de medici. 1 sticlă mare **2.65**

Hajdusági
 Bajuszpedr.

cor. cu îndrumare. 3 sticle mari
6.65 cor. cu îndrumare, porto
 franco cu rambursă. Patentat, în
 nenumărate spitale de frunte se
 aplică ca cel mai eficace medica-
 ment. Numai există reumă!

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
 dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și
 potrivirea mustețelor, pregătită
 din materie neunsuroasă. Efec-
 tul se vede foarte iute și
 cu siguranță. Scutit prin lege.
 Un borcan **50** fil. Prin postă
 se trimis numai 3 borcane cu
2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

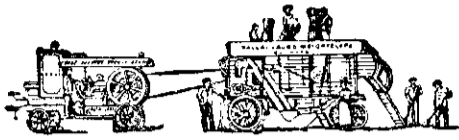
PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment.
 O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau musta-
 ța o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înă-
 sprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori
 și ce culoare **4** cor.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904.

Kállai Lajos fabricant de motoare.

BUDAPEST, VI. Gyár uteza 28.

Motoarele lui de benzină și treerătoarele cu locomobil de benzină au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicații despre aceste treerătoare cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost din nou decorată cu medalie de aur de stat.

Dipl. de onoare
Lovrin 1902.

SZUBOTHA SÁNDOR

Medalia de aur
Timișoara 1891.

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericesti.

Intemeiat la 1883 Telefon pentru comit. și oraș 498.

Croitorul teolog, episcopesci din Cenad, liferantul
Excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg vis-à-vis
de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea
binevoitoare atât a proșimei cât și a acelor, cari
voesc să cumpere pentru biserici capele, sau socie-
tăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci
statue sau altfel de ajusturi bi-
sericești

tot astfel marele său asortiment pentru materiale
necesare la formarea ajustărilor bisericesti.

Pentru ilferările mele iau răspunderea
Servesc bucuros cu catalog ilustrat.

DISTINS CU PRIMA DIPLOMĂ.

Szikszy József

fabricant de instrumente muzicale

Nagyvárad, Nagy Sándor u. 1. (Pö-ntea sarok.)

Recomandă

VIOLINELE

fabricație proprie,

precum și alte instrumente, așa

instrumente de suflare

din lemn și alamă,

harmonice, flașnetă, fluere,

ocarine, citere, cimbale.

Tot așa primește repararea a tot felul

de instrumente cu oțetul iettine și

lucrate artistice.

Repararea de orgă mare și harmonium.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul

Radovan Popovits, în Ujvidék

CARTEA

din care poate învăța cum să facă toate

răchiurile și cum manipularea vinurilor

Prețul acestei cărți e 6 cor.

Tot așa vând materialul necesar cu pra/ cu tot

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

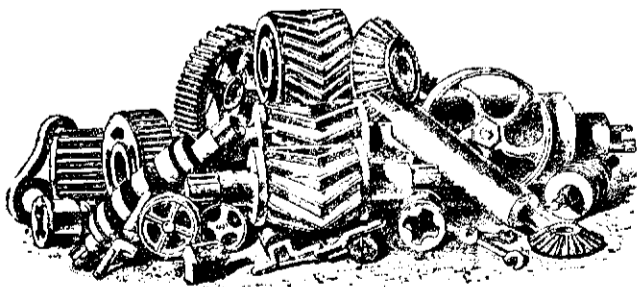
Bartzer István

Fabrică de mașini și mori, atelier de
turnat fer, metale și făurărie de cazane.

Temesvár

Emausz utca 2 sz.

JÓZSEFVÁROS.

Primește tot felul de reparaturi, cari se țin de branșa mașină-
riilor așa d. e. mașinile agricole, mașini pentru arderea
spritului, fabrici de bere și fabrici de cărămizi se repară
— pe lângă garanție, repede și eftin. —

Fabricarea cazanelor și repararea lor.

Montarea transmisiunilor noi, cu aparat în formă
de roată sau glob în toate mărimile.

Turnătorie de fer și metale

după modele proprii sau trimise cu preț eftin.

Cisălarea cilindrelor de mori și despărțirea
după mașinile sistemul cel mai nou, repede
și eftin.

Cea mai eftină și mai bună sursă
de cumpărare

PENTRU ACOPERIREA

necesităților menagiului.

Recomandăm :

Recomandăm :

Creme de față	Paste de dinți
Parfumuri	Perii de dinți
Pudre	Ape de gură
Ape de colonia	Săpunuri
Pruf de dinți	Ape de cap
Cremente dinți	Parfumuri de odae

VOJTEK ȘI WEISZ

mare drogerie și parfumerie.

Arad Arad

OPURI și BROȘURI

Se recomandă

FOI PERIODICE

a executa următoarele:

INVITĂRI
 ~
 BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori
 ~
 BILANȚURI
 ~
 ANUNȚURI FUNEBRALE

PREȚ-CURRENTURI
în culori variate
 ~
 NOTE
 ~
 STATUTE + LIBELE
 ~
 CIRCULARE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

PROGRAME
 ~
 BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori
 ~
 ADRESE
 ~
 BILETE DE INTRARE

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate
 ~
 MENU
 ~
 PLICURI CU FIRMA
 ~
 OBLIGAȚIUNI

„TRIBUNA“
ARAD

Str. Doak Ferencz nr. 20

• Diferite tipărituri pentru bănci •

Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.

CĂRȚI în COMISIUNI

Prețuri moderate!

EDITURĂ PROPRIE

Kelemen Antal,

fabricant de instrumente muzicale.

Nagy-Kikinda-
- da -
strada
Korona-
herczeg
nr. 7.

Magazin de tot felul de instrumente cu coarde, de alamă, harmonice, tambure și părți constituante. Reparațiuni și acordări se săvârșesc punctual și cu prețuri favorabile.

LISKAI JÁNOS

turnătorie de obiecte de bronz, aluminium, aramă, argint și firme.

K o l o z s v á r, Honvéd u, 36.

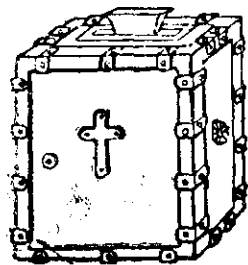
Pe lângă prețuri estive se fabrică numere de uși, inscripții de uși, table pentru medici și avocați, execuția cea mai frumoasă.

Mai departe se fac embleme turnate și garnituri de morminte, galvanoplastice și clișeuri după fotografiile sau desene.

Comande din provincie se execută prompt și exact!

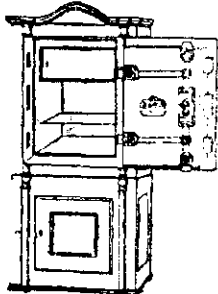
AVIZ!

Subsemnatul, cumpărând prima fabrică transilvană de **casse de fier și oțel**

care dau deplină garanție.

priv. ces. și reg. a dlui G. Öszy, îmi iau voie a aduce la cunoștința prea on. public, că în fabrica mea se execută **CASSE** și după tot felul de mărimile din cel mai bun material posibil. Cassele de fier și oțel panterate se execută după cele mai nouă sisteme engleze și americane sigure contra focului și spargerei pentru

— Mare depozit de —

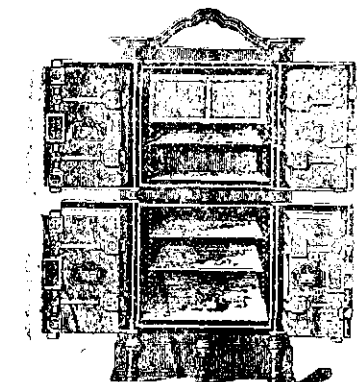
mașini de gătit (sparchert)

din fer, tinichea, precum și din cele mai fine olane de porțelan.

Neîntrecute în trănicie și execuție elegantă, construcție adevărată.

PRIMELE REFERENȚE

Pentru orice mașină de gătit (sparchert) cumpărată dela mine garantez mai mulți ani.

Atrag atenția onor. public interesat a nu confunda fabricatele mele cu alte fabricate, făcute din material s l a b și prin urmare fără valoare.

Totodată rog pe prea onoratul public pentru binevoitorul sprijin, ca român semnez

cu distincă stimă:

E. Purece

fabricant de casse, și sparcherturi

SIBIU (Nagyszeben), Rosenangergasse nr. 9.

Cele mai fine parfumuri petru stropit la Paști.

Tot felul de mirosmuri și prețuri: 25 fileri, 50 fileri, 1 cor., 2 cor. și 3 cor.

Parfumuri de lux, potrivite pentru cadouri de Paști dela 4—20 cor.

Parfurmile cele mai moderne.

Parfuri cu măsura:

1 deka 50 fileri și 1 cor.

Parfum serail! Noutate! **Parfum serail!** Miros durabil, plăcut și modern.

!!! Viorele de Andalusia !!!

Parfum veritabil de viorele! Parfum veritabil de viorele! 1 deka 2 coroane.

Se găsește numai la farmacia:

ROZSNYAI MÁTYÁS

ARAD, Piața libertății.

Ioan Radac

librar

Stefan Radonici

croitor.

Pregătitori de obiecte necesare la biserici în **Chichinda mare.**

Pregătește

reverenzi și alte haine trebuincioase la deurgerea serviciului divin pentru **preoți, diaconi și copii,** cari poartă luminările, precum și **prapore.**

Corespondențele și banii sunt a se trimite la adresa:

Radák János

Nagykikinda.

Nr. telefonului 84.

